

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzetek

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület havonta megjelenő kiadványa

VI. évfolyam 64. szám

2002. június

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék,,”
(Vörösmarty Mihály)

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása tagszervezetei: a II., VI., IX. és XI. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzatok, valamint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén 17 órakor - hívottan és hívatlanul - mindenkit szeretettel vár a Budapest, V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe

---

Lapunk az interneten: www.magy-orm.axelero.hu honlapon.

Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@axelero.hu

Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@mail.datanet.hu

---

„Őrizd meg a Te népedet békében...”

„Nyájadnak jó pásztora, Szent Gergely, te vetted meg az egyház alapjait Armenia földjén, a szent apostolok fundamentumán.”

Minden évben megünnepeljük a pünkösdi utáni negyedik szombaton Világosító Szent Gergely ünnepét, hogy ezzel is emlékezzünk őseinkre, mert ez is megerősíthet hitünk megtartásában, hagyományaink megőrzésében. Ezek segítségével, belőlük fundamentumot képezve kell ellenállnunk az élet viharainak.

Dr. Sasvári László

* * *

Köllő Katalin

Csiky Gergely cifra nyomorúsága

I. rész

„A drámatörténet úgy tartja nyilván, hogy itt kezdődik a realista igényű magyar társadalmi dráma. Az általános irodalomtörténet számára pedig egészen Mikszáthig ezzel a keserűen mulatságos játékkal lép a legnagyobbat a kritikai realizmus felé a magyar irodalom” - írja *Hegedűs Géza A magyar irodalom arcképcsarnoka* című művében Csiky Gergellyel foglalkozó fejezetében, a dráma pedig, amelyre hivatkozik Hegedűs Géza a fenti mondatokban, az 1880-ban a Nemzeti Színházban bemutatott és „botrányos sikert” arató *Proletárok*. Ezzel a darabbal robbant be tulajdonképpen a színházi életbe Csiky Gergely, aki ekkor már 38 éves. Ám az idáig vezető út hősiünk amúgyis rövidre szabott életében eléggé göröngyös volt, hiszen nem csak „külső” akadályokat kellett legyőznie, hanem saját belső énjét is, amelyben érdekes kettősség lakozott: a katolikus pap szent hivatása, és a színpad iránt érzett ellenállhatatlan vágya, amely minduntalan előtört, bármennyire is próbálta elcsitítani. Az előbbire felettesei emlékeztették, előbb csak figyelmeztetőleg, hagyná abba a „festett világba” való kiruccanásait, és foglalkozzon hivatásával, majd választás elé állítva, ám egyáltalán nem megkönnyítve döntését. Az utóbbit, mármint a színpad iránt érzett vágyát, ha akarta volna sem tudta volna elnyomni, visszaszorítani, hiszen tehetségének hatalma ellenőrizhetetlenül tört fel. E kettősség között tátongó úrt kellett leküzdenie, és ez nem ment könnyen.

Csiky Gergely 1842. december 8-án született az Arad megyei Pankotán. A Csiky-család egyike a legelterjedtebb örmény családoknak, egyik őse Csiky Tivadar 1760-ban nyert magyar nemességet. A család két ágra szakadt, Gergely az Arad megyébe átszármazott ág sarja. Édesapja, Csiky János 1816-ban született Temes vármegye Fibis nevű nagyközségében, megyei főorvos, édesanyja az aradi születésű Verzár Lenke. A költő így ír édesapjáról: „Atyám orvos volt Aradon. Ő kelté bennem a színház iránti szeretetet. Írt apró színdarabokat, melyeket mi, gyermekek adtunk elő. Ezek a kis darabok ébresztették fel érdeklo-